

KAKSI TEOLOGIAA

Lk 13:31-35

(5 PAS II vk)

Lahti

(02.04.2017)

Teksti:

Samalla hetkellä tuli hänen luoksensa muutamia fariseuksia, ja he sanoivat hänelle: "Lähde ja mene täältä pois, sillä Herodes tahtoo tappaa sinut." Niin hän sanoi heille: "Menkää ja sanokaa sille ketulle: 'Katso, minä ajan ulos riivaajia ja parannan sairaita tänään ja huomenna, ja kolmantena päivänä minä pääsen määräni päähän.' Kuitenkin minun pitää vaeltaman tänään ja huomenna ja ylihuomenna, sillä ei sovi, että profeetta saa surmansa muualla kuin Jerusalemissa.

Jerusalem, Jerusalem, sinä, joka tapat profeetat ja kivität ne, jotka ovat sinun tykösi lähetetyt, kuinka usein minä olenkaan tahtonut koota sinun lapsesi, niin kuin kana kokoaa poikansa siipiensä alle! Mutta te ette ole tahtoneet. 35. Katso, 'teidän huoneenne on jäävä hyljätynksi.' Mutta minä sanon teille: te ette näe minua, ennen kuin se aika tulee, jolloin te sanotte: 'Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen.'" (Lk 13:31-35.)

JOHDANTO

- a. Luukas on tekstissämme liittänyt yhteen kaksi Jeesuksen eri opetusta, joissa Jeesus käyttää esimerkkeinä kahta eläintä: ensimmäisessä opetuksessa kettua ja toisessa kanaemoa.
- b. Tekstimme kolme alkujaetta puhuu ketusta. Kaksi viimeistä jaetta puhuu lintu- tai kanaemosta.
- c. Näiden kahden eläinkunnan edustajan mukaan olen jäsentänyt saarnani kahteen osaan: (1) kettujen teologiaan ja (2) kanaemojen teologiaan.

1. KETTUJEN TEOLOGIA (Lk 13:31-33)

Ensin siis kettujen teologia. Kertaamme tekstimme ensimmäiset kolme jaetta: *Samalla hetkellä tuli hänen luoksensa muutamia fariseuksia, ja he sanoivat hänelle: "Lähde ja mene täältä pois, sillä Herodes tahtoo tappaa sinut." Niin hän sanoi heille: "Menkää ja sanokaa sille ketulle: 'Katso, minä ajan ulos riivaajia ja parannan sairaita tänään ja huomenna, ja kolmantena päivänä minä pääsen määräni päähän.' Kuitenkin minun pitää vaeltaman tänään ja huomenna ja ylihuomenna, sillä ei sovi, että profeetta saa surmansa muualla kuin Jerusalemissa.*

1.1. Jeesus on matkallaan viimeistä kertaa kohti Jerusalemiä. Hän on saapunut, Filippuksen alueelta, se on Genesaretin ja Golanin seudulta, etelämmäksi Herodes Antipaksen hallintoalueelle, ilmeisesti Jordanin itäpuolella sijaitsevalle Perean seudulle, joka kuului Galilean tavoin Herodes Antipaksen hallintoalueeseen.

Fariseukset eivät yleensä olleet kuningas Herodeksen, puolipakanallisen edomilaisen, kannattajia. Nyt he ovat kuitenkin Herodeksen asialla, sillä heitä yhdisti vihamielisyys Jeesusta kohtaan. Herodes, Johannes Kastajan mestauttaja, pelkäsi Jeesusta, sillä hänestä puhuttiin mahdollisena messiaana, juutalaisten tulevana kuninkaana, ja suuret joukot Herodeksen hallinta-alueella Galileassa ja Pereassa seurasivat Jeesusta. Siksi Herodes halusi häätää Jeesuksen alueeltaan. Molemmat, sekä Herodes että fariseukset, halusivat saada Jeesuksen mahdollisimman pian Juudeaan ja Jerusalemiin, jossa hänestä oli helpompi päästä eroon.

1.2. Jeesuksen järkyttävän suora vastaus: ”Menkää ja sanokaa sille ketulle...” osoittaa, että Jeesus suuntaa vastauksensa Herodekselle eikä fariseuksille. Tästä voidaan päätellä, että fariseukset olivat todellakin Herodeksen asialla, hänen sanansaattajiaan, kun he tulivat tapaamaan Jeesusta ja varoittamaan häntä Herodeksesta.

Samalla näemme, että fariseukset olivat ilmeisesti puheväleissä Herodeksen kanssa. Eihän Jeesus olisi muutoin käskenyt heitä viemään viestiä kuninkaalle. Samalla Jeesuksen suorasukainen sanoma Herodekselle osoittaa, ettei hän pelännyt Herodesta.

Kettu on juutalaisuudessa leijonan vastakohta. Kettu on ovela pikkupeto, vähäpätöisen ja kieron ihmisen vertauskuva. Jeesuksen silmissä Herodes Antipas ei ollut suuri eikä suora. Kärsimyshistoriassa Herodes on ainoa ihminen, jonka edessä Jeesus täysin vaikenee. Siitä Luukas kertoo myöhemmin näin: *Kun Herodes näki Jeesuksen, ihastui hän suuresti; sillä hän oli jo kauan aikaa halunnut nähdä häntä, koska oli kuullut hänestä, ja hän toivoi saavansa nähdä häneltä jonkin ihmeen. Ja hän teki Jeesukselle monia kysymyksiä; mutta tämä ei vastannut hänelle mitään.* (Lk 23:8-9.) Jumalallinen vaikeneminen paatuneen edessä on jyrkin mahdollinen tuomio. Rinnastamalla Herodeksen kettuun Jeesus halusi viestittää hänelle, että hän lähtee kyllä Herodeksen hallintoalueelta, kun lähtemisen aika tulee, mutta hän ei lähde pelosta Herodesta kohtaan.

Jeesuksen sanat ”**Tänään ja huomenna ja kolmantena päivänä**” kuvaavat yleensä lyhyttä aikaa. Sinä aikana Jeesus on tekevä Jumalan hänelle määräämää työtä ruumiin ja sielun parantajana poliittisista vastustajista välittämättä. Näin Jeesus osoittaa Herodekselle, kuinka oikea hallitsija on kansansa palvelija ja toimii sen hyväksi. Vaeltaessaan kohti omaa kärsimystään hän koko ajan hoivaa ja parantaa sairaita ja niitä, joita sisältäpäin raastavat demoniset voimat.

Puhuessaan ”**Kolmantena päivänä**” ”**määrän päähän**” pääsemisestään Jeesus viittaa koko tehtävänsä – lunastustyönsä – loppuun saattamiseen. Ilmaisui ”**kolmas päivä**” tarkoittaa

ylösnousemuksen voitokasta päivää. On syytä huomata, että verbin passiivimuoto **τελειωμαι, 'tulla täytetyksi', 'loppuun suoritetuksi'**, jonka meidän kirkkoraamattumme kääntää ”määrän päähän pääsemiseksi” (j.32) on sama ilmaisu, jonka Jeesus huudahti viimeisiksi sanoikseen Golgatan ristiltä: ”Se on täytetty” (Jh 19:30), ja joka lienee lainaus messiaanisen psalmin 22 viimeisestä jakeesta (j. 32). – Muistattehan, että kaikki, mitä Jeesus puhui ristillä riippuessaan oli suoraa lainausta Psalmien kirjasta.

- 1.3. Jakeessa 33 Jeesuksen käyttämä verbi, δεῖ, 'pitää', tarkoittaa evankeliumeissa aina ”jumalallista pakkoa”, eli tulee tapahtumaan niin kuin Jumala on suunnitellut. Jeesuksen tehtävän loppuun saattaminen oli Jumalan kädessä. Se ei ollut Herodeksen määrättävissä, ei rajoitettavissa eikä ajoitettavissa.

Jerusalem temppelieen oli Jumalan vanhanliiton kansan sydän. Monet Jumalan lähettämät profeetat olivat pitäneet viimeisen puheensa Jerusalemissa. Jeesus rinnastaa Herodekselle lähettämässään vastauksessa itsensä profeettoihin, sillä hän tiesi, että hän on saava Jerusalemissa saman kohtelun. Samalla Jeesuksen vastaukseen Herodekselle on kätkeyty ironiaa, kätkeytyä ivaa myös viestin viejille itselleen eli fariseuksille: ei Herodes, josta te minua varoitatte, tuota minulle kuolemaa, vaan kirjanoppineet ja fariseukset eli **te ja teidän kaltaisenne**. Jeesuksen vihollisilla ei vielä nyt ollut valtaa häneen, koska hänen hetkensä, jonka Isä oli määrännyt, ei vielä ollut tullut.

Sovellutus:

Mitä me voisimme oppia tekstimme alkuosasta? Ehkä seuraavaa:

Kristinusko on ilmoitususkonto. Kaikkivaltias Jumala, Luojamme, on tuonpuoleinen. Hän ei ole osa luomaansa maailmaa. Tämänpuoleisina me ihmiset olemme hänen tuntemistaan ajatellen riippuvaiset hänen ilmoituksestaan, siitä, että hän on itse ilmoittanut itsensä ja tahtonsa ihmiskunnalle. Sen hän on tehnyt Raamatussa (VT:n ja UT:n profeetallisissa ja apostolisissa kirjoituksissa ja ennen muuta tulemalla itse ihmiseksi, yhdeksi meistä, Jeesuksessa Kristuksessa). Ilmoitususkonnon vastakohtana ovat ihmislähtöiset uskonnot, edellinen on ylhäältä, jälkimmäiset ovat alhaalta; edellinen on totuutta, jälkimmäiset ovat vain syntisten ihmisten arvailuja jos sitäkään. Siksi ne ovat harhaisia.

Koko kristillinen läntinen maailma, Suomi mukaan luettuna, on viime aikoina kääntänyt selkänsä elävälle Jumalalle, Luojalleen. Se on hylännyt hänen sanansa, sekä Jumalan lain että evankeliumin. Jumalan hylkääminen on johtanut samalla myös Raamatussa annettun ihmiskäsityksen hylkäämiseen. Näin kansamme suuri enemmistö on taantunut lyhyen ajan sisällä uuspakanuuteen ja jälkikristilliseen kulttuuriin. Ja tätä prosessia tiedotusvälineet kutsuvat ylpeillä uudistukseksi. – Voi sokeutta! Voi Suomen kansaa ja sen johtajia!

Kohtalokkainta on, että Jumalan sanan hylkääminen on vienyt ihmisiltä iankaikkisen pelastuksen. Lain hylkäämisen myötä ihmisiltä on kadonnut ensin synnintunto. Samalla heiltä

on kadonnut evankeliumin tuntemisen tarve, kyky ymmärtää evankeliumia, sanomaa Kristuksesta ja hänen sovitustyöstään. Ilmestyskirjan lopussa sanotaan, että jos otamme jotakin Jumalan sanasta pois, teemme sen aina pelastuksemme kustannuksella (Ilm 22:19).

Tosiasia on, että olemme Suomessa muutaman viime vuoden sisällä siirtyneet aikaan, jossa Jumalan sanan esillä pitäminen ja julistaminen sellaisena kuin se on meille annettu ilmoituksen sanassa, Raamatussa, on käytännössä joutumassa kielletyksi tai ainakin se merkitsee mielipidevainon kohteeksi joutumista.

Suomessa kaikki tämä on tapahtunut kansamme ja erityisesti kirkkomme viimeaikaisten johtajien toimesta ja komennuksessa. Niinpä en voi välttyä tämän päivän tekstimme äärellä suorasukaiselta kysymykseltä: ”Millähän lisänimellä Jeesus kutsuisi meidän kansamme ja kirkkomme nykyisiä johtajia, jos hän olisi keskellämme ihmishahmossa, niin kuin hän oli 2000 vuotta sitten, jolloin hän lähetti avoimet terveisensä kuningas Herodes Antipaalle, terveiset, jotka sisälsivät samalla välittömän arvion, joskin peitetyn, myös viestin viejistä itsestään eli fariseuksista, tässä tapauksessa sen ajan median edustajista.

2. LINTUJEN TEOLOGIA (Lk 13:34-35)

Sitten siirrymme lintujen teologiaan. Samalla kertaamme tekstimme jälkipuoliskon:

”Jerusalem, Jerusalem, sinä, joka tapat profeetat ja kivität ne, jotka ovat sinun tykösi lähetetyt, kuinka usein minä olenkaan tahtonut koota sinun lapsesi, niin kuin kana kokoaa poikansa siipiensä alle! Mutta te ette ole tahtoneet. 35. Katso, 'teidän huoneenne on jäävä hyljättyksi.' Mutta minä sanon teille: te ette näe minua, ennen kuin se aika tulee, jolloin te sanotte: 'Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen.'”

2.1. **Jerusalem** merkitsee ”rauhan kaupunkia”, mutta Jerusalemissa tapettiin ja kivitettiin kuoliaiksi profeetat, jotka Jumala oli lähettänyt tuomaan kaupunkiin rauhansa.

”**Kuinka usein minä olenkaan tahtonut koota sinun lapsesi...**” Sanat osoittavat, että julkisen toimintansa aikana Jeesus kävi useampia kertoja Jerusalemissa kutsumassa ja opettamassa sen asukkaita. Vain Johannes on kertonut evankeliumissaan Jeesuksen aikaisemmista Jerusalemissa käynneistä. Todennäköisesti Jeesus viittaa tässä myös jo ennen häntä Jerusalemissa vierailleisiin Jumalan sanansaattajiin, profeettoihin.

Jeesuksen käyttämä minivertaus **kanaemosta**, joka kokoaa poikasiaan siipiensä suojaan, on puhutteleva. Sana ὄρνις tarkoittaa UT:n alkukielessä, kreikassa, ei vain ’kanaa’, vaan yleensä ’lintuemoa’. ”**Koota**”-verbi on aoristissa, jolla ilmaistaan kertakaikkista tapahtumaa. Toisin sanoen Jeesus on tahtonut ”koota kerta kaikkiaan”, kerralla ja kaikki, Jerusalemin lapset. ”Mutta te ETTE ole tahtoneet”, sanoo Jeesus.

On muuten merkille pantava asia, että kuten Jeremia yli 600 vuotta aikaisemmin oli ennustanut silloisen Jerusalemin kohtalon 40 vuotta ennen kuin se toteutui babylonialaisten toimesta (Jr 6:6-8; 9:9-25; 22:20-23 ym.), samalla tavoin Jeesus, jopa useita kertoja Jeremian tapaan, ennusti Jerusalemin tuhoutuvan 40 vuotta ennen kuin se tapahtui roomalaisten sotajoukkojen toimesta.

2.2. Koska Jerusalemin asukkaat olivat hylänneet Jumalan, poistui Jumalan läsnäolo Jerusalemin temppelistä, ja temppeli jäi oman onnensa varaan.

Alkutekstin ”huone” on KR:ssa ymmärretty ilman muuta temppeliksi, ja sitä se ensisijaisesti tarkoittaakin, vaikka se voi merkitä laajemmin myös koko kaupunkia, jopa kokonaista kansaa. Mutta kauheinta, mitä voi tapahtua, on kuitenkin se, että Jumalan oma temppeli tulee hylätyksi, kun Jumalan Henki siitä poistuu. Lopulta temppelikin tuhoutuu. Aikanamme moni Jumalan huone on Jerusalemin temppelin tavoin jäänyt hylätyksi ja jopa muutettu muuhun käyttöön tai peräti hävitetty, koska sieltä on puuttunut elävä seurakunta.

Vasta aikojen lopussa Ihmisen Pojan parusiassa, paluussa, Israel on tunnustava Raamatun mukaan Messiaansa (Ilm 1:7; Jh 19:37). Vasta silloin Jerusalem ja Jumalan vanhan liiton kansa sanoo Psalmin 118 sanoilla Jeesukselle: *”Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen!”*.

Sovellutus:

Mitä me voisimme oppia tekstimme loppuosasta? Ehkä seuraavaa:

1. Ensiksi, Jeesuksen minivertaus kanaemosta ja sen poikasista kuvaa sattuvasti sitä, kuinka Jeesus rakasti Jerusalemin asukkaita. Uskallan sanoa, että suuri on Herramme Jeesuksen Kristuksen myötätunto ollut myös Suomen kansaa kohtaan.

Vielä sukupolvi sitten vanhempamme puhuivat Suomesta kristittynä maana. Niin tehdessään he olivat oikeassa. Esivanhempamme olivat Jumalan sanalla ja rukouksin puhdistaneet tämän maan epäjumalien alttareista, meedioista ja demoneista. Siksi tässä maassa on ollut hyvä asua ja suhteellisen helppo julistaa Jumalan sanaa.

Muutaman viime vuosikymmenen aikana Suomen kansa on osana koko läntistä kulttuuria halunnut palata takaisin pakanuuteen. Sen seurauksena syntiä ei saa sanoa enää maassamme eikä kirkossamme synniksi eikä synnissä eläjiä saa kutsua enää parannukseen, vaan synti tulee siunata Jumalan sanalla. Joku teistä saattaa ajatella, että ei kaiketi tilanne maassamme ja kirkossamme aivan noin synkkä sentään ole. Tarkennan väitettäni, jotta ymmärtäisimme todellisen tilanteen:

Totta on, että esimerkiksi me papit saamme puhua tänä päivänä maassamme ja kirkoissamme rauhassa synnistä ja kutsua ihmisiä synnistä parannukseen, kun teemme sen niin sanotusti yleisellä tasolla. Mutta *konkretisoipa* Jeesuksen tavoin, *sanoin* tai *teoin*, mitä synti on, toisin

sanoen anna synnille nimi ja kerro, mitä parannuksen tekeminen synnistä tarkoittaa! Puhu niin kuin Johannes Kastaja aikanaan tai Jeesus tämän päivän tekstissä tai Stefanos heidän jälkeensä, silloin kohtalosi alkaa muistuttaa heidän kohtaloaan.

Jos kansamme ja kirkkomme jäsenenä sallimme johtajiemme viedä meidät harhaan, se ei voi tapahtua seurauksitta. Niin tehden me vedämme tuomion kansamme ja kirkkomme ylle. Milloin tuomio tulee, sitä me emme tiedä, mutta sen me tiedämme, että se tulee.

2. Toiseksi, tuomion sijasta on olemassa toinenkin mahdollisuus: Jumala on luvannut olla armollinen ja laupias kaikkia niitä kohtaan, jotka nöyrtyvät **parannukseen**.

Kuten edellä jo mainitsin, kuningas Herodes Antipas on Jeesuksen kärsimyshistoriassa ainoa ihminen, jonka edessä Jeesus täysin **vaikeni**. Jeesus ei vastannut Herodeksen esittämiin lukuisiin kysymyksiin mitään (Lk 23:8s.). Herodes oli menettänyt kyvyn kuulla ja ymmärtää Jumalan puhetta. Siksi Jeesus ei enää puhunut hänelle mitään. Herodes Antipaksen kohdalla parannus ei ollut enää mahdollinen.

Toinen varoittava esimerkki Raamatun lehdiltä: Palmusunnuntaina Jerusalemiin ratsastaessaan Jeesus katselee Öljymäeltä Jerusalemiä ja **itkee**. Hän itkee sekä maallisten että hengellisten johtajien harhaan johtaman kansan kohtaloa (Lk 19:41). Jeesus näki jumalallisin silmin sen, mitä oli tapahtuva 40 vuotta myöhemmin, kun Jerusalem kohtasi tuomionsa roomalaisten sotajoukkojen toimesta.

Tänään on kysymys siitä, olemmeko me ja ovatko Suomen kansan ja kirkkomme johtajat Jeesuksen ajan Israelin kansan maallisten ja hengellisten johtajien tavoin paatuneet niin, ettei Suomessa enää pystytä kuulemaan eikä ymmärtämään Jumalan sanaa ja kutsua parannukseen.

PÄÄTÖS

Tämänpäiväinen raju tekstimme päättyy evankeliumiin. Jerusalemin asukkaat sanovat kerran suurten kärsimystensä jälkeen Jeesukselle: ”*Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!*”

Nyt on vielä armonaika. Haastan teidät kanssani parannukseen ja rukoilemaan yhdessä myös meidän kansamme ja kirkkomme johtajille parannuksen armoa, että he kääntyisivät nykyiseltä tuhoon vievältä tieltään takaisin kunnioittamaan Jumalan sanaa ja palaisivat pyhän ja iankaikkisen Jumalan yhteyteen sekä johdattaisivat esimerkillään, puheillaan ja teoillaan, koko kansamme iankaikkisen elämän tielle.

Aamen.